

Petra Košnik, dr. Natalija Vovk-Ornik

Ravnateljeva vloga pri opolnomočenju strokovnih delavcev za celostno podporo otrokom s posebnimi potrebami in z rizičnimi dejavniki v vrtcu

XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV VRTCEV Grand hotel Bernardin,
Portorož 9. in 10. oktober 2023

ČASOVNICA

ČAS	DEJAVNOST
12. 15 – 12. 25	Prihod, predstavitev ter napoved vsebine.
12. 25 – 12. 50	Vključujoč vrtec - teoretični uvod
12. 50 – 13. 20	Delo po delavnicah
13. 20 – 13. 45	Poročanje in zaključek

ČASOVNICA

ČAS	DEJAVNOST
15. 15 – 15. 25	Prihod, predstavitev ter napoved vsebine.
15. 25 – 15. 50	Vključujoč vrtec - teoretični uvod
15. 50 – 16. 20	Delo po delavnicah
16. 20 – 16. 45	Poročanje in zaključek

Vključujoč vrtec

Opreделите vaše strinjanje v zvezi s spodnjimi trditvami, pri čemer 1 pomeni, da se sploh ne strinjate, 5 pa da se popolnoma strinjate.

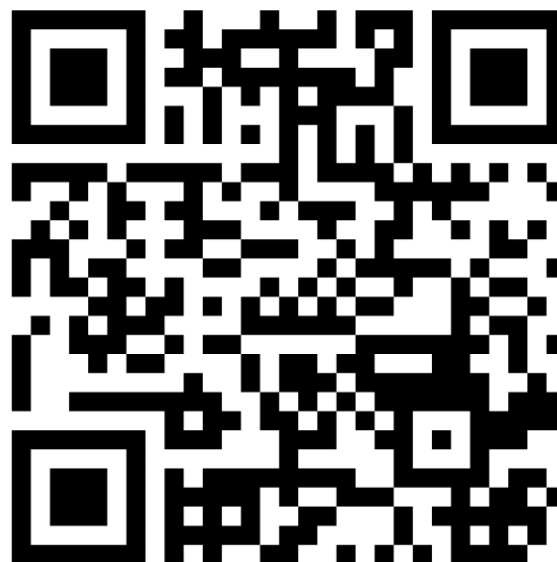
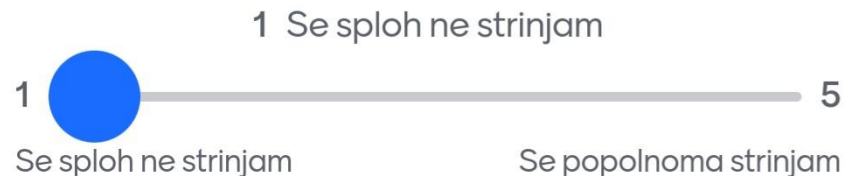
www.menti.com

koda: 2109 6835

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami:

Inkluzija je namenjena otrokom s posebnimi potrebami.

Načela celostne zgodnje obravnave:

... zagotavljanje največje koristi otroka, vseh informacij za starše, zgodnje prepoznavanje, psihosocialna pomoč staršem, strokovna ocena otrokovih zmožnosti in posebnih potreb, individualizirani pristop, celovita in koordinirana pomoč ...

Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (Ur. L. RS, št. [41/17](#))

Inkluzivna naravnost vrtca

KOMU JE NAMENJENA?

OD ČESA/KOGA JE ODVISNA?

KDO JO URESNIČUJE?

KAKŠEN JE NJEN REZULTAT?

Vloga ravnatelja v vključujočem vrtcu

VSAK RAVNATELJ SI MORA PRIZADEVATI, DA BI DELOVAL KOT INKLUZIVNI VODJA VRTCA IN VODIL VRTEC NA NAČIN, KI SPODBUJA IN RAZVIJA RAZLIČNO INKLUZIVNO KULTURO IN PRAKSO.

Eden izmed standardov ravnateljevega vodenja vrtca/šole je **vodenje pedagoške dejavnosti** (Standard 1, Vodenje vrtcev in šol, v Kakovost v izobraževanju), kar pomeni, da je v središču učenje na vseh ravneh, tako pri učencih, učiteljih kot tudi ravnateljevo lastno učenje. Ravnatelj skupaj z učitelji ustvarja **spodbudno in varno učno in delovno okolje**, ki je raznoliko in vključujoče, pri tem pa upošteva najnovejša spoznanja o učenju (Brejc, Čagran, 2019, 13).

Vir: Vovk-Ornik, N., Stanonik, M. (2023). Izhodišča za pedagoško vodenje v inkluzivni šoli. Vodenje v vzgoji in izobraževanju, Zavod RS za šolstvo.

Ključni dejavniki, ki usmerjajo razvijanje inkluzivne kulture in prakse

Skrb za strateško usmeritev vrtca

Vrtec kot pomemben socialni prostor in vpliven dejavnik vključevanja otrok v družbeno in institucionalno okolje, ki vpliva na kakovost njihovega življenja in njihov razvoj. Ravnatelj naj usmerja vrtčevsko prakso, ki se osredotoča na vrednote, kot so spoštovanje raznolikosti otrok, pomoč vsem otrokom, timsko sodelovanje ter skrb za kontinuiran profesionalni razvoj.

Skrb za organizacijo in socialno klimo

v kateri se vsak otrok dobro počuti, razvijanje spodbudnega učnega okolja, v katerem so pomembni dobra komunikacija, sodelovanje in učenje otrok od otrok. Pomembno je tudi kolegalno sodelovanje med strokovnimi delavci vrtca.

Skrb za dvig kakovostnega vključevanja predšolskih otrok in njihovih družin

Ravnatelj, kot pedagoški vodja, spodbuja kakovostno vključevanje v zgodnjem otroštvu. Prizadeva si, da so kakovostno vključeni vsi otroci (otroci s posebnimi potrebami ali brez njih), da razvijejo občutek pripadnosti, razvijajo pozitivne družbene odnose, prijateljstva, ...da se vsi otroci razvijajo in učijo z namenom, da bi lahko v polni meri izrazili svoj potencial.

Pomembno: Podpora, spremljanje in evalvacija pedagoške prakse.

Za razvijanje inkluzivne prakse je pomembno, da ravnatelj deluje na več ravneh:

- na ravni posameznika (posameznega otroka in njegove družine),
- vrtca,
- skupnosti ter
- na regionalni/nacionalni ravni.

Vir: Cotič Pajntar, J., Zore, N. (2017. Vključevanje v vrtcu, v Vključujoča šola, Priročnik za učitelje in druge strokovne delavce, Zavod RS za šolstvo, 6. zvezek.

Na ravni posameznega otroka: ravnatelj, kot pedagoški vodja vpliva na prakso, ki bo osredotočena na otroka. Pomembno je, da spodbuja vzgojitelje in druge strokovne delavce k prevzemanju odgovornosti za VSE otroke.

Na ravni vrtca: ravnatelj usmerja in vpliva na organizacijo vrtca in porabo finančnih sredstev v skladu z načeli (pravične) enakosti na način, da zagotavlja priložnosti za strokovni/profesionalni razvoj vseh strokovnih delavcev ter kontinuum podpore za vse deležnike. Spodbuja zavezo vseh za etično ravnanje, vključevanje vseh staršev v aktivnosti vrtca in izvajanje aktivnosti, ki zadovoljuje potrebe VSEH otrok.

Na ravni skupnosti: ravnatelj zagotavlja vzpostavljanje partnerstev z drugimi vrtci in strokovnimi ustanovami na vseh ravneh sistema in ključnimi deležniki v ožji in širši skupnosti. Krepi zmogljivost vrtca pri obravnavanju raznolikosti z aktivnim vključevanjem v razvojne naloge, projekte, raziskave (npr. z Zavodom RS za šolstvo, sodelovanje s fakultetami ...) in s sodelovanjem vrtca pri strokovni rasti zaposlenih. Ustrezno upravlja s človeškimi viri in zagotavlja zavezanost skupni viziji inkluzije, pri čemer skrbi tudi za upravljanje finančnih virov za izpolnjevanje potreb celotne vrtčevske skupnosti.

Na regionalni/nacionalni ravni: ravnatelj pomembno vpliva na razvoj nacionalne politike o inkluzivnem izobraževanju z aktivno udeležbo na posvetih, strokovnih srečanjih in z izvajanjem določil normativnih aktov. Pri tem upošteva vrtčevski kontekst in vrednote. Na podlagi analize in samorefleksije kakovosti uvaja spremembe na ravni vrtca in prevzema odgovornost za strokovni razvoj zaposlenih strokovnih delavcev.

Vir: Vovk-Ornik, N., Stanonik, M. (2023). Izhodišča za pedagoško vodenje v inkluzivni šoli. Vodenje v vzgoji in izobraževanju, Zavod RS za šolstvo.

Slike: <https://www.european-agency.org/sites/default/files/SISL%20Policy%20Messages-SL.pdf>

Vključujoč vrtec

DOSTOPNOST

- omogoča dostop do številnih in raznolikih priložnosti za učenje,
- prilagaja dostop,
- uporablja sodobno IKT.

SOUDELEŽENOST

- vključuje VSE otroke v načrtovanje,
- je osredotočen na zmožnosti,
- skrbi za pristne odnose in spodbuja občutke pripadnosti,
- spodbuja različne oblike igre in zagotavlja dovolj časa,
- se sam dejavno vključuje v igro in dejavnosti z otroki,
- skupaj z otroki raziskuje, išče informacij v različnih virih,
- uporablja pristop reševanja konfliktov glede na aktualno stopnjo razvoja otrok.

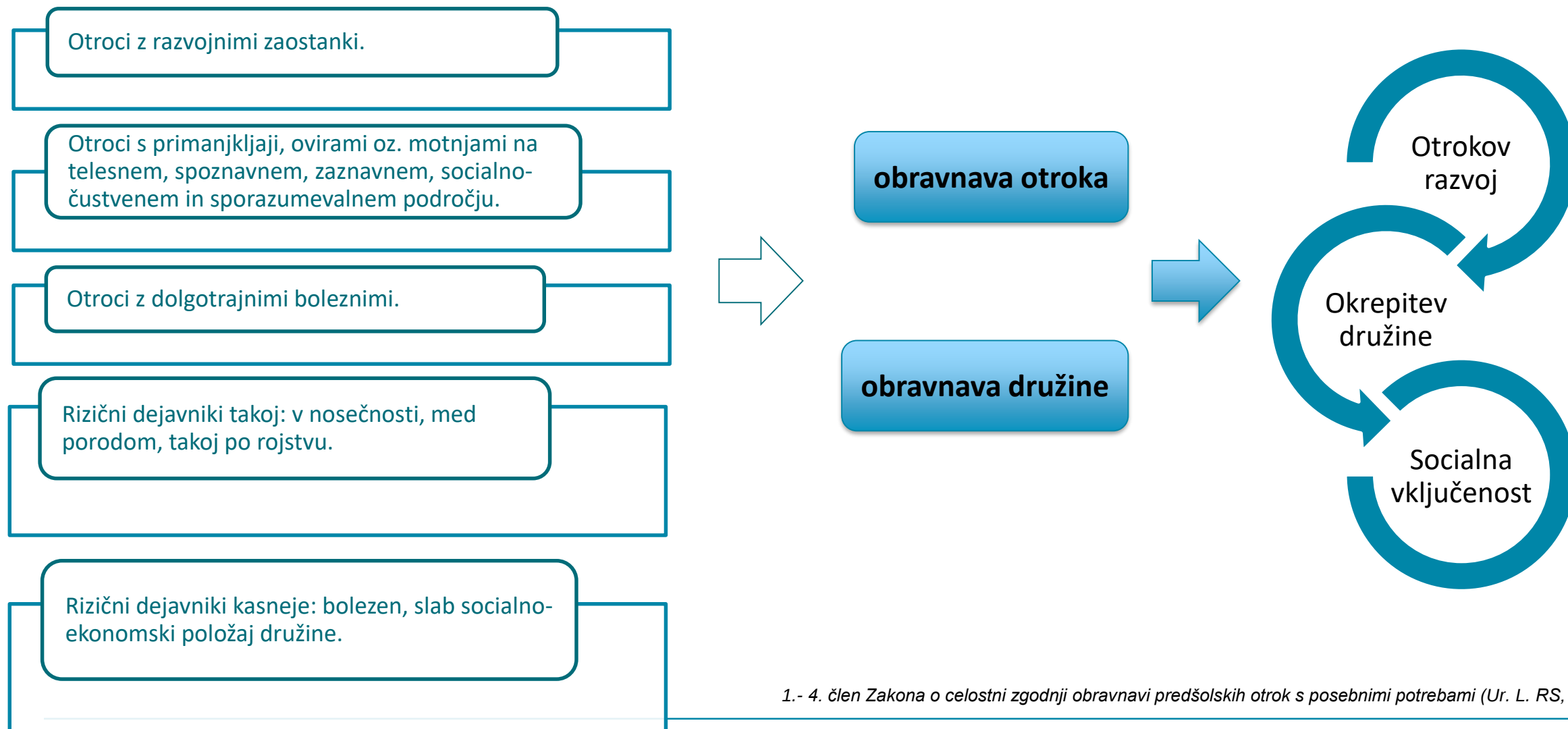
PODPORA

- upošteva in razume individualne posebnosti in potrebe otroka, nj. družine,
- sprejema otroka takšnega kot je,
- prilagaja pristope in strategije,
- spoznava otrokova močna področja,
- zagotavlja pozitivne interakcije,
- spremlja otrokov napredek v skladu z njegovimi zmožnostmi, aktualnim razvojem,
- ima pozitiven, vključujoč, sprejemajoč, razumevajoč odnos.

Vzgojiteljeva vloga

Vir: Cotič Pajntar, J., Zore, N. (2017). Vključevanje v vrtcu, 6. zvezek

Otroci s posebnimi potrebami in rizičnimi dejavniki v vrtcu

Delo v treh delavnicah

- Razdelite se v 3 skupine.
- Vsaka skupina prejme delovni list oz. izhodišče za delo z vprašanji.
- Preglejte oz. izpolnite izhodiščno besedilo.
- Pogovorite se o zastavljenih vprašanjih.
- Vsaka skupina prejme na DL tudi QR kodo preko katere zapišite odgovor na zastavljeno vprašanje.

1

PEDAGOŠKO
VODENJE V
VKLJUČUJOČEM
VRTCU

2

DELOVANJE
STROKOVNE
SKUPINE ZA
ZGODNJO
OBRAVNAVO

3

NAČRTOVANJE
PODPORE
OTROKOM S
POSEBNIMI
POTREBAMI IN
RIZIČNIMI
DEJAVNIKI V
VRTCU

Individualizirani program

<https://www.zrss.si/izdelek/individualizirani-program-prirocnik-za-kakovostno-pripravo-in-evalvacijo-individualiziranega-programa-za-otroke-s-posebnimi-potrebami/>

REPUBLIKA SLOVENIJA
GOV.SI

Izobraževalni program devetletne osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo

Navodila

- Navodila za izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo za devetletno osnovno šolo (2003) (pdf, 402 KB)
- Smernice za pripravo in spremljanje individualiziranega programa za otroke s posebnimi potrebami v programu devetletne osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo (pdf, 2,1 MB)

Smernice: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/smernice-za-pripravo-in-spremljanje-individualiziranih-programov-za-otroke-s-PP.pdf>